

Vattkoppor och bältros - vårdhygienisk rutin

Gäller för: Region Kronoberg

Faktaägare: Anette Svensson, Charlotta Karlsson, Susanna Lundvall, Katarina Madehall, Niclas Thunander, Vårdhygien

Smittsamhet

Vattkoppor (Varicella) och generaliserad bältros (Herpes Zoster): Smittan är luftburen. Även dropp- och kontaktsmitta förekommer. Det krävs endast en liten mängd virus för att bli smittad om man saknar immunitet.

Inkubationstid: 10-26 dagar (vanligen 12-16 dagar). Smittsamheten kvarstår så länge nya utslag uppstår men är som högst i början av sjukdomstiden.

Bältros (Herpes zoster): Vid lokaliserad infektion hos immunfrisk patient är smittsamheten låg. Smittar via kontaktsmitta.

Immunitet

Med immunitet avses genomgången infektion av vattkoppor eller vaccination mot vattkoppor, två doser.

Vårdrutiner

Vattkoppor (varicella) – nedanstående riktlinjer gäller även vid generaliserad bältros och bältros hos immunsupprimerad patient

Mottagning	Patienten ska bedömmas i lokal anpassad för luftburen smitta med direktingång till undersökningsrummet. Patienten ska inte vistas i väntrum. Har patient vistats i väntrum eller i allmänt utrymme se Åtgärder för att förhindra smittspridning
Vårdrum	Patient vårdas i eget rum med luftsluss med stängd dörr.

Skyltning	<p>Märk vådrummet med gul skylt ”Isolering”</p> <p>Länk till Smittsamhet eller infektionskänslighet-märkning av vådrum</p> <p>Informera patienten att dörren till vådrummet märks och varför detta görs</p>
Personal	<p>Basala hygienrutiner tillämpas konsekvent.</p> <p>Endast personal med immunitet mot vattkoppor ska vårda patienter med misstänkt eller säkerställd vattkoppsinfektion.</p> <p>Exponerad personal som inte är immun ska bedömas angående profylax eller vaccination. Kontakta infektionskonsult.</p>
Medpatienter	<p>Exponerad patient som inte är immun ska bedömas angående profylax eller vaccination. Kontakta infektionskonsult.</p>
Måltider	Serveras på rummet.
Avfall Tvätt	Vanlig rutin
Medicinskteknisk utrustning/hjälpmedel	Rengörs enligt rutin
Städning	<p>Endast personal med immunitet mot vattkoppor ska utföra städning.</p> <p>”Tag-ställen” (till exempel sänggrind, rollator, lysknapp, lampa) torkas med ytdesinfektionsmedel 1ggr/dag samt vid behov.</p> <p>I övrigt städ enligt vanlig rutin</p>

Slutstäd	<p>Endast personal med immunitet ska utföra slutstädning om denna utförs inom 2 timmar efter att patienten lämnat vådrummet.</p> <p>Två timmar efter det att patienten lämnat rummet kan det beläggas på nytt.</p>
Besök	<p>Inga restriktioner för immuna besökare.</p> <p>Exponerade anhöriga utan immunitet mot vattkoppor ska avstå besök för att undvika smittspridning i vårdlokaler.</p>
Behandling/undersökning utanför enheten	<p>Undersökning och behandling utförs om möjligt på vådrummet.</p> <p>Vid behov av undersökning och behandling utanför enheten ska tidpunkt och transportväg planeras för att minska risken för smittspridning. Samråd med mottagande enhet och Vårdhygien.</p> <p>Transport sker i första hand utomhus och patienten tas direkt in på eget rum med luftsluss.</p>

Ledningsrutiner	
Personal	Enheter där personalen löper hög risk att exponeras för vattkoppor bör i förebyggande syfte kartlägga personalens immunitetsstatus och erbjuda vaccination vid behov.
Åtgärder för att förhindra smittspridning	<p>Utse medicinskt ledningsansvarig person som samordnar smittspårning och förebyggande åtgärder på enheten.</p> <p>Kontakta vårdhygien eller smittskydd.</p> <p>Under två timmar efter det att patienten med vattkoppor lämnat rummet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inga nya patienter får vistas i väntrummet • Lås entrédörren till väntrummet • Nya patienter hänvisas till annan entré och annat väntrum • Sätt upp en lapp "Ej utgång" om dörr finns mellan mottagning och ordinarie väntrum.
Smittspårning	<p>Upprätta lista över exponerade personer som är immunsupprimerade, gravida i andra eller tredje trimestern samt personer som inte har immunitet mot vattkoppor.</p> <p>Som exponerad räknas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Person som vistats i samma lokal som patient med vattkoppor. • Person som vistats i lokal där mindre än två timmar gått sedan patient med vattkoppor lämnat rummet.

Lokaliserad bältros (Herpes zoster) hos immunfrisk patient	
Mottagning	Inga resitriktioner.
Vårdrum	<p>Patient med lokaliserad bältros som täcks av bandage eller kläder kan dela rum med immunfrisk patient med immunitet mot vattkoppor.</p> <p>Patient med lokaliserad bältros i ansikte, urringning och händer ska ha eget rum (luftsluss krävs ej).</p>
Personal	<p>Basala hygienrutiner tillämpas konsekvent.</p> <p>Omvårdnadsmoment som medför direktkontakt med blässeekret, till exempel omläggning av blåsor, ska utföras av personal med immunitet mot vattkoppor.</p> <p>Personal utan immunitet mot vattkoppor som kommit i direktkontakt med blässeekret ska bedömas angående profylax eller vaccination. Kontakta infektionskonsult.</p>
Patient	<p>Patient med lokaliserad bältros som täcks av bandage eller kläder får vistas utanför vådrummet.</p> <p>Patient med lokaliserad bältros i ansikte, urringning och händer stannar på vådrummet och vistas inte i gemensamma lokaler.</p>
Medpatienter	<p>Exponerad patient som inte är immun ska bedömas angående profylax eller vaccination. Kontakta infektionskonsult dagtid.</p>
Avfall Tvätt	Vanlig rutin

Medicinskteknisk utrustning/hjälpmedel	Rengörs enligt rutin
Städning	”Tag-ställen" (till exempel sänggrind, rollator, lysknapp, lampa) torkas med ytdesinfektionsmedel 1ggr/dag samt vid behov. I övrigt städ enligt vanlig rutin.
Slutstäd	Enligt vanlig rutin.
Besök	Inga restriktioner för immuna besökare. Exponerade anhöriga utan immunitet mot vattkoppor ska avstå besök för att undvika smittspridning i vårdlokaler.

Nationella Vårdhandboken

 Rutin saknas.

Vid upptäckt av felaktig information eller länk var vänlig meddela faktaägare.